

ESTER HOLMLUND – lärare i Svartlå

Av Yngve Jansson, Svartlå

Ester Holmlund med sin småskoleklass 1954

Våra lärare i Svartlå skola var originella, var och en på sitt sätt. Den ”rundnätta” Ester Holmlund prövade på det mesta under sin tid i Svartlå. Hon var född 1898. Föräldrarna var Frans Wilhelm Holmlund och Sofia Karolina Augustdotter, Lappeholmen i, Arjeplog. Ester tog sin examen i Murjek 1917. Hon arbetade en tid i Adolfström, kom sedan till Edefors, först till S:a

Harads, och tjänstgjorde sedan fram till sin pensionering i Svartlå.

Ester var med i Edefors kommunalfullmäktige för Fp och i barnavårdsnämnden. Under kriget engagerade hon sig i luftbevakningen under två somrar. Hon sjöng även med i Svartlå sångkör och var den drivande kraften under alla år kören fungerade. Hon var även med i den godtemplarloge som verkade i Svartlå.

Det man mest förknippar Fröken Holmlund med är hennes idoga schackspel med olika människor i bygden. Hon var ansedd som en mycket duktig spelare.

Före andra världskriget köpte hon en motorcykel, som hon körde omkring med under sommarloven. Det var före min tid. Hade gärna varit med på den tiden och kunnat berätta utförligare om hennes liv.

Nu måste jag inrikta mig 1940-talet och framåt. I förrådet som handlare Forslund hade förvarade hon sin bil under kriget. Det var en DKW, ”spånkorg”, en tvåtaktare. Där sprang vi och tittade in genom fönstret och beundrade hennes bil. Som en parentes måste jag nämna fjärdingsman Nilsson, som under hela kriget körde omkring med samma bilmärke som ”frökens”.

Statens bilar fick bensin till sina bilar under kriget.

Efter kriget kom allt fler bilar fram. Fröken Holmlund bytte bort sin DKW ganska snart. Kom körande med en tjeckisk bil, en röd Aero Minor med registrering BD 10707. Bilen, även den en tvåtaktare som det stod ”blårök” efter. Vad jag förstod senare var, att denna bil inte var av bästa kvalitet.

Skulle kunna vara Ester Holmlunds bil

Bilen var mycket svårstartad. Man såg fröken komma skjutande på sin bil med ena axeln, med handen styrde hon bilen. Fröken Holmlund var fysiskt mycket stark, eftersom hon långa sträckor sköt sin bil, tills det blev en backe, där hon

försökte rulla igång den. Många gånger misslyckades hon, och kom då gående tillbaka för att få bogserhjälp eller folk som hjälpte till att skjuta på.

Ester var mycket tankspridd. Det har berättats att hon förvarade grädde i Konsums källare. Dit gick hon på söndagsmorgnarna för att hämta grädden. När hon kom upp till huset, fortsatte hon förbi huset en lång sträcka, innan hon upptäckte att hon gått för långt. Hon bodde, som jag minns, i Gun och Wigert Boströms hus på övre våningen.

Fröken hade en mycket fin kamera och även en filmkamera, som hon under skoltid använde för att filma de elever hon hade. Bernt Rutström har berättat, att hon genom fönstret filmat honom och hans bror, när de var oense om en sak. Hon visade sedan upp filmen för hela klassen, och det blev en överraskning för bröderna Rutström.* Även i hennes våning var det filmvisning i ”spökrummet” för eleverna.

Hon var en mycket sträng lärarinna, använde både pekpinne, nävar och fingrar i sin skolaga. Många har fått ”stryk” av henne. Det har utdelats både ris och ros i bygden om henne. En mycket stor bohem var hon.

Efter sin pensionering 1958 flyttade fröken Holmlund till Roslagen. Där bodde hon fram till den 28 juli 1962, då hon avled 64 år gammal.

Var finns alla hennes bilder och filmer från Svartlå? Finns det någon som läser min berättelse och har kännedom om några anhöriga, vore det mycket intressant att försöka undersöka vad som finns, och om vi kunde få ta del av dem.

* Episoden omskriven i 2009 års Glimtar. Red. anm.